

การพัฒนาตนตามหลักขรวาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง
Self-development according to the Gharavasa Dhamma principle of Lampang
investigating officers

พันตำรวจโท ไกรสร ไชอินทร์

Police Lieutenant Colonel. Kraisorn chai-in

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง

Kraisorn.chain@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยเรื่อง“การพัฒนาตนตามหลักขรวาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง” ครั้งนี้ มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนตามหลักขรวาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาตนตามหลักขรวาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี เชิงปริมาณ และเชิงคุณภาพ กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่ ประชาชนผู้มาติดต่อพนักงานสอบสวนจำนวน 29 คน และเจ้าหน้าที่ตำรวจสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง จำนวน 11 นาย ส่วนกลุ่มผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ พนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง จำนวน 9 นาย

ผลการวิจัย พบว่า

ด้านสัจจะ พนักงานสอบสวนมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชนและมีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ อยู่ในลำดับสูงสุด ด้านทมะ พนักงานสอบสวนสามารถฝึกอบรมในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอและปลูกฝังความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสน์ กษัตริย์ อยู่ในลำดับสูงสุด ด้านขันติ พนักงานสอบสวนมีความอดทนต่อการปฏิบัติหน้าที่และทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมาย อยู่ในลำดับสูงสุด ด้านจาคะ พนักงานสอบสวนไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนและมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนอยู่ในลำดับสูงสุด การพัฒนาพนักงานสอบสวนควรนำหลักขรวาธรรมไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างเหมาะสม ดังนี้ 1) มีความจริงใจช่วยเหลือและให้บริการประชาชนอย่างเต็มความสามารถ 2) รับฟังปัญหาของประชาชนและวางตัวเป็นกลาง ไม่เห็นแก่อามิสสินจ้าง 3) มีความอดทนอดกลั้นต่อความยากลำบากทางกายและใจในการปฏิบัติหน้าที่ และ 4) เสียสละเวลาส่วนตัวเมื่อมีหน้าที่หรือภารกิจเข้ามา

คำสำคัญ: การพัฒนา. ขรวาธรรม. ตำรวจ. การสอบสวน.

Abstract

The research on “Self-development according to the Gharavassa Dhamma principle of Lampang investigating officers” aims to: 1) study the opinions about the self-development according to the Gharavassa Dhamma principle of Lampang investigating officers. and 2) offer the self-development guidelines according to the Gharavassa Dhamma principle of Lampang investigating officers. This research is a mixed methods research consisting with quantitative and qualitative. The respondents were 28 people who contacted the investigating officers and 11 police officers in Lampang Police Station. The interviewers’ group was 9 of Lampang investigating officers.

It was found that Sacca (truth). the investigators are sincere to help people with transparency. which can be checked in the highest level. Dama (taming). the investigators can regularly train academically and cultivate loyalty to the nation. religion. and the king at the highest level. Khanti (tolerance). the investigators have patience in performing duties and comply with regulations with the highest level. Caga (generosity). the investigators are not seeking personal interests and are generous to the people in the highest level. The ways of development of interviewers suggestion should be used Gharavasa Dhamma principle for applying to be appropriately and perfectly in the performance. namely 1) they support services to people with sincerity and efficiency. 2) listening to the people problems without prejudice. 3) having patience or tolerance for physical and mental difficulties in performing duties. and 4) sacrifice personal time when having duties or missions.

Keyword: Development. Gharavassa Dhamma. Police. Inquiry

ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

งานสอบสวนเป็นหัวใจสำคัญและเป็นบันไดขั้นแรกของกระบวนการยุติธรรม ที่มีบทบาทสำคัญในการที่จะเสริมสร้างความถูกต้องชอบธรรมให้กับสังคม แม้ทุกวันนี้จะมีกำลังของเจ้าหน้าที่ตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ในสถานีดำรวจจำนวนมากขึ้น แต่ก็มีส่วนน้อยเท่านั้นที่มีหน้าที่ในการสอบสวนคดีอาญา ยิ่งในปัจจุบันจะเห็นได้ว่ามีหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมบางหน่วยงานได้พยายามที่จะเข้ามาควบคุมงานสอบสวนของตำรวจโดยตรง โดยได้เสนอให้มีการแก้ไขกฎหมาย วิธีพิจารณาความอาญาและกฎหมายที่เกี่ยวข้องใหม่ พนักงานสอบสวนจึงต้องมีความละเอียดรอบคอบ

ขยันและอดทน ต้องเป็นผู้ที่มีความเสียสละ ต้องทุ่มเททั้งร่างกายและแรงใจในการปฏิบัติงานมากกว่างานในหน้าที่อื่น เช่น งานจราจร หรืองานป้องกันและปราบปราม เนื่องจากงานเหล่านี้มีระยะเวลาในการปฏิบัติที่แน่นอน เป็นงานที่ทำแล้วเสร็จสิ้นลงหลังจากออกเวร แต่พนักงานสอบสวนบางครั้งไม่สามารถจะทำการสอบสวนให้เสร็จสิ้นภายในระยะเวลาอันสั้นได้ เนื่องจากจะต้องเป็นผู้รวบรวมพยานหลักฐานที่เกี่ยวข้องในคดี เพื่อพิสูจน์ความผิดและนำเอาผู้กระทำผิดมาส่งฟ้องลงโทษตามกฎหมาย ด้วยจิตสำนึกและภาระหน้าที่ของพนักงานสอบสวน จะต้องตระหนักในเรื่องของการดำเนินคดีอาญาให้เป็นตามกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด ถึงแม้จะลำบากตรากตรำ เหน็ดเหนื่อย และเป็นงานที่ไม่มีโอกาสจะได้รับการพิจารณาความดีความชอบหรือได้รับการเลื่อนตำแหน่งที่สูงขึ้นหรือได้รับความก้าวหน้าในหน้าที่การงานดังเช่นผู้ปฏิบัติงานในสายงานอื่น ก็ตาม แต่ถ้าหากพนักงานสอบสวนเกิดความย่อท้อ เกิดความท้อแท้ในการปฏิบัติงาน ความเสียหายทั้งหลายก็จะไปบังเกิดแก่ประชาชนผู้บริสุทธิ์ โดยเฉพาะปัจจุบันแนวโน้มของเรื่องการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการคุ้มครองเสรีภาพของประชาชนมีมากขึ้นเท่าใด ระบบการตรวจสอบการทำงานของหน่วยงานอื่นๆ ที่มีต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจหรือต่อพนักงานสอบสวนก็ต้องมีมากขึ้น ฉะนั้น หากต้องการให้การปฏิบัติงานในหน้าที่ของพนักงานสอบสวนมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล จึงจำเป็นอย่างยิ่งต้องอาศัยปัจจัยเกื้อหนุนหลายๆ ประการ ไม่ว่าจะเป็นความรู้ ความสามารถ เทคนิคและวิธีการในการปฏิบัติงาน ตลอดจนการนำหลักธรรมไปใช้ในการปฏิบัติงานเพื่อให้เอื้อต่อการพัฒนาประสิทธิภาพของพนักงานสอบสวน

จากปัญหาเรื่องการให้บริการประชาชนในหน้าที่ของตำรวจนั้น ตำรวจจะต้องมีความมุ่งมั่นและใส่ใจต่อการพัฒนาคุณภาพการให้บริการประชาชนด้วยความจริงใจ โดยเฉพาะในงานด้านการสอบสวนที่จำเป็นต้องมีการปฏิบัติควบคู่กับการมีหลักธรรมสำหรับใช้ประกอบในการปฏิบัติตนของพนักงานสอบสวนให้บรรลุเป้าหมายและมีความสุขจากการปฏิบัติงาน หลักธรรมดังกล่าวได้แก่หลักฆราวาสธรรม 4 ประกอบด้วย 1) สัจจะ คือ ความจริงใจ ซื่อสัตย์ต่อกัน 2) ทมะ คือ การรู้จัก ข่มจิตของตน 3) ขันติ คือ ความอดทน และ 4) จาคะ คือ ความเสียสละ (ส.ส. (ไทย) 15/246/354.) ซึ่งในการปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนที่ยึดหลักฆราวาสธรรมนั้นย่อมส่งผลหรือมีอานิสงส์ที่สำคัญ โดยสรุปคือ การปลูกนิสัยความรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัว เป็นคนหนักแน่นมั่นคง มีความเจริญก้าวหน้าในการประกอบหน้าที่การงาน ได้รับการเคารพยกย่อง มีคนเชื่อถือและยำเกรง ครอบครัวมีความมั่นคง ได้รับเกียรติยศชื่อเสียง การปลูกฝังนิสัยรักการฝึกฝนตนให้เกิดขึ้นในตัว ทำให้เป็นคนมีความสามารถในการทำงาน ยับยั้งตนเองไม่ให้หลงไปทำผิดทำความชั่วได้ มีอารมณ์ผ่องใสและมีนิสัยเสียสละให้เกิดขึ้นในตัว เป็นการสร้างความปลอดภัยแก่ตนเอง เป็นที่ นับหน้าถือตาของคนทั่วไป ครอบครัวและสังคมเป็นสุข ดังที่กล่าวมานี้ จะเห็นได้ว่าหลักฆราวาสธรรมจึงเป็นหลักธรรมที่มีประโยชน์เกื้อกูลอย่างมากในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานสอบสวนซึ่งเป็นกระบวนการยุติธรรมที่มีบทบาทสำคัญในการ

ที่จะเสริมสร้างความถูกต้องชอบธรรมให้กับสังคม เพื่อให้การปฏิบัติงานของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง เกิดประสิทธิผล และทำให้ประชาชนได้รับการปฏิบัติในกระบวนการยุติธรรม การคุ้มครองความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินได้อย่างสะดวก รวดเร็ว เทียบธรรมและเสมอภาค ดังนั้น ผู้วิจัยจึงมีความประสงค์ที่จะวิจัยเรื่อง “การพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง” โดยวิธีการนำหลักธรรมาธรรม คือ สัจจะ ความจริงใจ ทมะ การควบคุมจิตใจ ขันติความอดทน และ จาคะ ความเสียสละ มาเป็นแนวทางการพัฒนาตนในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนโดยหวังว่าผลการวิจัยนี้จะเป็นประโยชน์เกื้อกูลต่อการพัฒนาตนของพนักงานสอบสวนและเจ้าหน้าที่ตำรวจในอื่นๆ อันจะสามารถนำข้อค้นพบและข้อเสนอแนะที่ได้ไปพัฒนาตนในการปฏิบัติงานอย่างมีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง
2. เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธร เมืองลำปาง

วิธีดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ(Quantitative Research) จากแบบสอบถามประชาชนที่มาติดต่อพนักงานสอบสวนเกี่ยวกับคดีอาญา จำนวน 29 ราย และเจ้าหน้าที่ตำรวจนอกสังกัดพนักงานสอบสวน สถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง จำนวน 11 นาย และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง จำนวน 9 นาย โดยผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตการวิจัยเพื่อเป็นแนวทางการพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง ด้านความจริงใจ การข่มใจ ความซื่อสัตย์ ความอดทนอดกลั้น และความเสียสละ มาเป็นฐานการบังคับใช้กฎหมาย การปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ การพัฒนาตนเอง การศึกษาหาความรู้ และการเสริมสร้างคุณธรรมและจริยธรรม

สรุปผลการวิจัย

การพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปาง ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาแบบผสมวิธี ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ที่มาติดต่อราชการกับพนักงานสอบสวน

ปัจจัยส่วนบุคคลของประชาชน ผลพบว่า ด้านเพศ ผู้ตอบแบบสอบถามที่เป็นเพศหญิง มีจำนวน 17 คน และที่เป็นเพศชาย มีจำนวน 12 คน ด้านอายุ มีอายุ 26-30 ปี จำนวน 12 คน มีอายุ 20-25 ปี จำนวน 7 คน อายุ 36-40 ปี จำนวน 4 คน มีอายุ 51-55 ปี มีจำนวน 3 คน มีอายุ 56 ปีขึ้นไป มีจำนวน 2 คน มีอายุ 51-45 ปี จำนวน 1 คน ด้านระดับการศึกษา ปริญญาตรี มีจำนวน 16 คน ปวส. มีจำนวน 7 คน ปริญญาโท มีจำนวน 3 คน ประถมศึกษา มีจำนวน 2 คน และมัธยมศึกษา มีจำนวน 1 คน ด้านอาชีพ อาชีพธุรกิจส่วนตัว มีจำนวน 12 คน รับจ้าง มีจำนวน 11 คน และพนักงานบริษัทเอกชน มีจำนวน 2 คน ด้านประสบการณ์ในอาชีพ 6-10 ปี มีจำนวน 12 คน ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 9 คน 21 ปีขึ้นไป มีจำนวน 4 คน 11-15 ปี มีจำนวน 3 คน และ 16-20 ปี มีจำนวน 1 คน ตามลำดับ

ปัจจัยส่วนบุคคลของเจ้าหน้าที่ตำรวจนอกสังกัดพนักงานสอบสวน สรุปผลได้ว่า ด้านเพศ เป็นเพศชาย มีจำนวน ๗ คน และเป็นเพศหญิง มีจำนวน 4 คน ด้านอายุ มีอายุ 40-50 ปี จำนวน 4 คน มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 3 คน มีอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 2 คน และมีอายุ 51-60 ปี มีจำนวน 2 คน ด้านระดับการศึกษา ปริญญาตรี มีจำนวน 8 คน และปริญญาโท มีจำนวน 3 คน ด้านตำแหน่งงาน รองสารวัตร มีจำนวน 7 คน สารวัตร มีจำนวน 3 คน และรองผู้กำกับการ มีจำนวน 1 คน ด้านประสบการณ์ในอาชีพ 21 ปีขึ้นไป จำนวน 5 คน ต่ำกว่า 5 ปี มีจำนวน 3 คน 6-10 ปี 11-15 ปี และ 16-20 ปี มีจำนวนกลุ่มละ 1 คน ตามลำดับ

ผลการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) จากการสัมภาษณ์เชิงลึกการพัฒนาตนตามหลักฆราวาสธรรม พบว่า **ด้านสัจจะ:** พนักงานสอบสวนต้องมีความจริงใจและช่วยเหลือประชาชน ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส สามารถตรวจสอบได้ ปฏิบัติหน้าที่ตนให้เหมาะสมและสามารถปรับเปลี่ยนโยกย้ายผู้บังคับบัญชาได้อย่างเหมาะสม **ด้านทมะ:** พนักงานสอบสวนต้องมีความจงรักภักดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ รู้จักการเสียสละเพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน และมีการฝึกอบรมตนเพื่อเพิ่มพูนความรู้ด้านข้อกฎหมายและวิชาการที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติราชการอย่างสม่ำเสมอ **ด้านขันติ:** พนักงานสอบสวนต้องมีความอดทน ไม่ย่อท้อต่อความยากลำบาก กล้ายืนหยัดกระทำแต่ในสิ่งที่ถูกต้องตามกฎหมายและระเบียบข้อบังคับ อดทนไม่หวั่นไหวต่อคำติฉินนินทา และไม่เกรงกลัวต่อผู้มีอิทธิพล เพื่อผดุงไว้ซึ่งความยุติธรรม **ด้านจาคะ:** พนักงานสอบสวนต้องเป็นผู้รู้จักการเสียสละความสุขส่วนตนเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน ให้ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ต่อประชาชนที่มาใช้บริการด้วยความเต็มใจ และมีน้ำใจไมตรีพร้อมให้ความช่วยเหลือแก่กุลประชาชนทุกครั้งเมื่อมีโอกาส

แนวทางการพัฒนาตนตามหลักธรรมาธรรมของพนักงานสอบสวนสถานีตำรวจภูธรเมืองลำปางเพื่อนำหลักธรรมาธรรมมาประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงาน สรุปผลได้ว่า

ด้านการประยุกต์ใช้สัจจะ ต่อบุคคล: เว้นการพูดส่อเสียดใส่ร้ายเพื่อนร่วมงาน และมีความจริงใจกับทุกคน รับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย วิเคราะห์นำสิ่งที่เป็นประโยชน์มาใช้กับชีวิตประจำวัน ตรงต่อเวลาในการทำงาน มาเปลี่ยนเวรตรงตามตารางเวลา การรักษาคำพูด ให้บริการประชาชนที่มาแจ้งความร้องทุกข์ด้วยความจริงใจและให้การช่วยเหลืออย่างเต็มความสามารถ มีความแน่วแน่ในจิตใจว่าจะเป็นคนซื่อสัตย์ ไม่คดโกงต่อผู้มาติดต่อราชการและหน่วยงาน ต่อการงาน: มีความตั้งใจในการปฏิบัติหน้าที่ในเรื่องที่ได้รับแจ้งความไว้ ดูแลเอาใจใส่ในเรื่องนั้นๆ เพื่อให้งานเดินหน้าอย่างรวดเร็ว งานสำเร็จไม่คั่งค้าง ต้องรับฟังความคิดเห็นของทุกฝ่าย เพื่อได้ข้อมูลครบถ้วนในการแก้ไขปัญหา มีการมอบหมายงานโดยเสมอภาค ทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มกำลัง มีความรักต่องานของตนเอง การแต่งเครื่องแบบให้เรียบร้อย รักษาความสะอาดของสถานที่ราชการ มีความซื่อตรง ซื่อสัตย์ วินิจฉัยข้อกฎหมายตามข้อเท็จจริง ความภักดี: มีความจงรักภักดีต่อชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยการตั้งใจปฏิบัติหน้าที่ให้ดีที่สุด มีความยึดมั่นและมั่นคงในงานประจำและงานที่ได้รับมอบหมาย มีความซื่อสัตย์ทั้งต่อตนเองและต่อผู้อื่น มีความภักดีต่อองค์กรสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ให้บริการประชาชนด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง เป็นธรรม ความกตัญญู: แสดงความจริงใจ มีความกตัญญูรู้คุณต่อแผ่นดิน ต่อบุพการี มีความสุภาพอ่อนโยน มีไมตรีจิตต่อประชาชน รู้คุณผู้ที่ให้การสนับสนุนช่วยเหลือและตอบแทนตามสมควร มีจิตสำนึกในหน้าที่ที่รับผิดชอบ โดยการปฏิบัติหน้าที่ของตนให้ดีที่สุดต่อประชาชน เพื่อให้ได้รับความเป็นธรรม ต่อเวลา: มีความซื่อสัตย์ต่อเวลา ไม่เบียดบังเอาเวลาราชการไปทำประโยชน์ส่วนตัว รักษาเวลาในการทำงาน การออกตรวจสถานที่เกิดเหตุให้เร็วที่สุด อุทิศตน อุทิศเวลาในการทำงาน ไม่เอาเปรียบเพื่อนร่วมงาน และมีการกำหนดระยะเวลาให้เสร็จสิ้นตามที่กำหนด เป็นคนตรงต่อเวลา ไม่ให้งานคั่งค้างเพื่อมิให้เกิดความเสียหายต่อประชาชนและทางราชการ

ด้านการประยุกต์ใช้ทมะ คือ รู้จักปล่อยวางในคำพูดที่ถูกส่อเสียด หมั่นฝึกฝนด้านจิตใจให้สงบ ฝึกการใช้กริยาวาจาให้สุภาพ และมีความความอดทนในการอธิบายขั้นตอนการทำงานของตำรวจให้ทราบ เนื่องจากประชาชนที่มาใช้บริการไม่เข้าใจขั้นตอนการทำงาน พนักงานสอบสวนจะต้องรับฟังข้อปัญหาที่เกิดขึ้น เป็นกลาง ไม่เลือกเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ไม่ตั้งเครียดตามอารมณ์ของตน กรณีที่ประชาชนได้มาใช้บริการที่สถานีตำรวจ ส่วนใหญ่ต้องมีปัญหาความทุกข์ร้อนใจ หรือมีปัญหาข้อพิพาทระหว่างบุคคล ที่ต้องการคนกลางช่วยจัดการไกล่เกลี่ย ซึ่งอาจมีอารมณ์รุนแรง ดังนั้นจึงต้องใช้สติพิจารณาใคร่ครวญและไตร่ตรองอย่างรอบคอบก่อนจะทำการใดๆ

ด้านการประยุกต์ใช้ขันติ คือ มีการฝึกสมาธิ ในกรณีที่มติดีจำนวนมากต้องอดทนเสียสละเวลาส่วนตัวมาดำเนินการให้เรียบร้อย ต้องใช้สติควบคุม มีความอดทนอดกลั้น มีการฝึกจิตใจในการทำงานให้ดี เสียสละเวลาเที่ยวเตร่และเอาเวลาส่วนนี้มาทำงานด้วยความวิริยะอุตสาหะ เพื่อคดีที่

ประชาชนมาร้องทุกข์จะได้เข้าสู่กระบวนการยุติธรรมโดยเร็ว ต้องฝึกฝนความอดทนอดกลั้น และพยายามมีสติอยู่เสมอเมื่อมีอะไรมากระทบในการทำงาน อดทนอดกลั้นต่อปัญหาอุปสรรคทั้งหลาย รวมถึงอดทนอดกลั้นต่อสิ่งที่ไม่พึงปรารถนาทางใจ อาทิ ความยากลำบากในการทำงานคำติเตียนจากผู้อื่น เป็นต้น

การประยุกต์ใช้จากะ คือ รู้จักเสียสละเวลา รู้จักเสียสละทรัพย์สินส่วนตัวในการซื้ออุปกรณ์วัสดุต่างๆ เพื่อให้งานสำเร็จลุล่วงผ่านพ้นไปได้ด้วยดี ให้ความร่วมมือกับหน่วยงานในการบำเพ็ญประโยชน์และเข้าร่วมกิจกรรมส่วนรวมทุกครั้ง การยอมเสียสละทรัพย์สินส่วนตัว เช่น ค่าน้ำมันรถ ค่ากระดาษ ค่าหมึก เป็นต้น เพื่อให้การทุ่มเทกับการทำงาน มีจิตอาสาช่วยเหลือประชาชนอย่างเต็มใจ ต้องเสียสละเวลาส่วนตัวเมื่อมีหน้าที่หรือภารกิจเร่งด่วนเข้ามา รู้จักเสียสละความสุขและผลประโยชน์ของตน รวมทั้งการละกิเลส มีความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และพร้อมที่จะประนีประนอมทุกข้อมกับผู้อื่น การประพฤติตามหลักจรรยาบรรณของพนักงานสอบสวนที่ว่า ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความวิริยะอุตสาหะ เสียสละ และอดทน เพื่อประโยชน์แห่งการอำนวยความยุติธรรม

การปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่ดี จึงต้องอาศัยหลักฆราวาสธรรมเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติงานเพื่อให้เกิดคุณธรรมและจริยธรรมแก่พนักงานสอบสวน เป็นการให้บริการแก่ประชาชนที่มาติดต่อราชการ และได้รับความยุติธรรมด้วยความรวดเร็ว ต่อเนื่อง โปร่งใสและเป็นธรรม โดยปราศจากอคติ ยังประโยชน์ในการบำบัดทุกข์บำรุงสุข ให้ประชาชนมีความสงบสุขในสังคม

อภิปรายผลการวิจัย

ด้านสังจะ: ความจริงใจ พบว่า ข้อที่ว่า มีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชนอยู่ในลำดับมากที่สุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.34 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ อาจเห็นว่า พนักงานสอบสวนมีบทบาทสำคัญในการดูแลความยุติธรรมให้แก่ประชาชน จึงควรมีความจริงใจที่จะช่วยเหลือประชาชน ซึ่งเป็นเรื่องของเจตคติ คือความรู้สึกร่วมบุคคล สอดคล้องกับแนวคิดของ **เชดคักต์ ไชวาสัทธ** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “เจตคติ หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่างๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ประสบการณ์ เป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรม หรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้นๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง” (เชดคักต์ ไชวาสัทธ. 2520 : 38) ส่วนข้อที่ว่า การกำหนดลงโทษอย่างยุติธรรม อยู่ในลำดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.03 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนส่วนหนึ่ง อาจเห็นว่า การที่ประชาชนจะได้รับความเป็นธรรมจากกระบวนการยุติธรรมนั้น ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่าง เช่น ผู้ให้ความยุติธรรมนั้น จะต้องมิใช่เป็นกลาง ไม่ตกอยู่ในอำนาจของความรัก ความชิงความกลัว และความหลง และขึ้นอยู่กับ การแสวงหาหลักฐานมาสู่คดีกัน เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นเรื่องยากที่ผู้ทำหน้าที่ให้ความยุติธรรมจะกำหนดลงโทษอย่างยุติธรรม เพราะทุกคนล้วนเป็นปุถุชน ย่อมหวั่นไหวไปตามอำนาจความรัก ความชิง ความกลัว และความหลงเป็นธรรมดา

ดังนั้น ศาสดาธรรมของไทย จึงต้องมีถึง 3 ศาสดา คือ ศาสดาชั้นต้น ชั้นอุทธรณ์ และชั้นฎีกา เพื่อช่วยกัน กลั่นกรองคติความให้ถูกต้องที่สุด และลงโทษผู้ต้องคดีให้เป็นไปตามกฎหมายมากที่สุด ดังนั้น ความคิดเห็น การกำหนดลงโทษอย่างยุติธรรม จึงมีส่วนหนึ่งเห็นด้วย อีกส่วนเห็นว่าเป็นไปได้ยากซึ่งเป็นเรื่องของการมี เจตคติ สอดคล้องกับแนวคิดของ **สุชา จันทรหอม** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งว่า “เจตคติ คือ ความรู้สึกหรือท่าที ของบุคคลที่มีต่อบุคคล วัตถุสิ่งของ หรือสถานการณ์ต่างๆ เป็นไปในทำนองที่พอใจหรือไม่พอใจ เห็นด้วย หรือไม่เห็นด้วยก็ได้ หรือหมายถึง ความรู้สึกของคนที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้ คนที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใดสิ่ง หนึ่งในทางบวกนั้นคือ มีเจตคติชอบต่อสิ่งนั้น และในทางกลับกัน คนที่มีความรู้สึกต่อสิ่งใด สิ่งหนึ่งในทาง ลบนั้น ก็แสดงว่ามีเจตคติไม่ชอบต่อสิ่งนั้น” (สุชา จันทรหอม. 2525 : 242)

ด้านทมะ: ควบคุมจิตใจ พบว่า ข้อที่ว่า ฝึกอบรมในด้านวิชาการอย่างสม่ำเสมอ อยู่ในลำดับ สูงสุดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็น ประชาชน อาจเห็นว่าการที่พนักงานสอบสวนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีคุณภาพ มีความ เป็นอยู่ที่ดี เป็นชีวิตที่พึงตัวเองได้ และสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข จำต้องฝึกอบรม ในด้านวิชาการที่เกี่ยวข้องกับชีวิตและการงานของตน เพื่อเพิ่มความรู้ความสามารถขึ้น สอดคล้องกับ แนวคิดของ **ปราชญา กล้าผจญ** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “คุณภาพชีวิต หมายถึง การที่มนุษย์ สามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุข มีคุณภาพ มีความเป็นอยู่ที่ดี เป็นชีวิตที่พึงตัวเองได้และสามารถอยู่ ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างเป็นสุข มนุษย์ทุกคนปรารถนาที่จะมีชีวิตที่ยืนยาว เพียบพร้อมด้วย ความสุขและความสำเร็จอย่างสมบูรณ์ เมื่อนมนุษย์เติบโตขึ้น ต้องทำงานทำ ก็ปรารถนาที่จะมีชีวิตการ ทำงานที่มีคุณภาพอีกด้วย งานนั้นต้องเป็นงานที่ทำแล้วให้ตนเองเกิดความสุขจากการปฏิบัติหน้าที่การ งานนั้นๆด้วย ทำแล้วมองเห็นหนทางที่จะเจริญก้าวหน้ายิ่งขึ้นไป” (ปราชญา กล้าผจญ. 2548 : 8) ส่วนข้อที่ว่า ปลุกฝังให้ไม่เห็นแก่อำมิสสินจ้างรางวัล อยู่ในลำดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.72 ที่เป็น เช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนส่วนหนึ่งอาจเห็นว่าการรับอำมิสสินจ้างรางวัลของ พนักงานสอบสวน ที่ไม่ทำให้การทำงานเสียความยุติธรรม เช่น รับอำมิสสินจ้างมูลค่าไม่เกิน 3.000 บาท โดยผู้ให้ต้องการให้พนักงานสอบสวนมีกำลังใจในการทำงานให้ดีขึ้น ไม่น่าจะมีความผิด ดังนั้น จึงทำให้ ประชากรบางส่วนเท่านั้นที่เห็นคล้อยตามว่า พนักงานสอบสวนไม่ควรเห็นแก่การรับอำมิสสินจ้าง รางวัล อย่างไรก็ตามเป็นเรื่องที่พนักงานสอบสวนความพิจารณาว่า อำมิสประเภทใดควรรับได้ ประเภทใดไม่ควรรับ สอดคล้องกับแนวคิดของ **บังอร เสรีรัตน์** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “ลักษณะ ของบุคคลที่รู้จักตนเองจะมีวิธีการเปลี่ยนแปลงตนเองให้เหมาะสม และเตือนตนเองให้ทำงานตามที่วาง ไว้ให้บรรลุเป้าหมายได้” (บังอร เสรีรัตน์. 2545 : 18-22)

ด้านขันติ: ความอดทน พบว่า ข้อที่ว่า ไม่โลภในผลประโยชน์ที่มีพึงจะได้ อยู่ลำดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชน อาจเห็นว่า ความโลภ อยากรได้ประโยชน์หรือทรัพย์สินของคนอื่น เป็นหนทางนำผู้มีความโลภนั้นไปสู่ความหายนะ ไร้เกียรติ

ถูกسابแข่งจากสังคม ดังนั้น พนักงานสอบสวนจะดำรงความดีและความมีเกียรติ จะต้องไม่โลภในสิ่งที่ไม่ใช่ของตน สอดคล้องกับแนวคิดของ สมใจ ลักษณะ ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “การพัฒนาคุณภาพชีวิต คือ การเปลี่ยนแปลง ปรับปรุงแก้ไข สรรค์สร้างเกี่ยวกับตนเอง เพื่อนำไปสู่ความดี ความงาม ความเจริญในตนเอง โดยมีความมุ่งหมายสูงสุด คือ การมีชีวิตที่มีคุณภาพ” (สมใจ ลักษณะ. 2543 : 85) ส่วนข้อที่ว่า มีความพยายามแก้ปัญหาด้วยความอดทน อยู่ในลำดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า กลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนส่วนหนึ่ง อาจเห็นว่า พนักงานสอบสวนทำงานเกี่ยวกับเอกสาร ไม่ได้ทำงานหนักเหมือนชาวไร่ ชาวนา ที่หลังสู้ฟ้า หน้ามองแผ่นดิน รายได้ต่ำ จึงไม่จำเป็นต้องใช้ความอดทนอะไรมาก แต่ก็ยังมีประชากรอีกส่วนหนึ่ง เห็นว่า พนักงานสอบสวนต้องทำงานให้ทันเวลาในแต่ละคดี หากทำงานช้าไม่ทันใจประชาชนผู้มาร้องเรียนคดีความ ก็จะถูกประชาชนเหล่านั้นตำ เรังเร้า แสดงอารมณ์ที่ไม่ดีเข้าไป ดังนั้น พนักงานสอบสวนต้องอดทนอดกลั้นในการทำงานให้ทันเวลาที่ประชาชนต้องการ และอดกลั้นความรู้สึก เมื่อถูกประชาชนแสดงกิริยาอาการที่ไม่เหมาะสม ทั้งนี้เพื่อให้ตนเองได้ทำงานที่รับผิดชอบตามระเบียบและจรรยาบรรณของตำรวจ สอดคล้องกับแนวคิดของ **คณาจารย์แห่งโรงพิมพ์เลี้ยงเชียง** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “ความอดทน ได้แก่ ความมีน้ำอดน้ำทน หนักเอาเบาสู้อยู่ ไม่เกียจคร้านในการทำงาน ไม่ผัดวันประกันพรุ่ง ทนต่อความลำบาก ตรากตรำ คนมีความอดทนย่อมตั้งตัวได้ คนขยันหมั่นเอาธุระทำให้เหมาะเจาะ ย่อมหาทรัพย์ได้” (คณาจารย์แห่งโรงพิมพ์เลี้ยงเชียง. 35 : 172-173)

ด้านจาคะ : ความเสียสละพบว่า ข้อที่ว่า ไม่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน อยู่ในลำดับสูงสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่ากลุ่มประชากรที่เป็นประชาชนส่วนใหญ่ อาจเห็นว่าส่วนรวมอยู่ได้ ส่วนตนจึงอยู่ได้ ดังนั้น การที่ตำรวจจะทำงานด้านพนักงานสอบสวน ซึ่งมีช่องทางหาประโยชน์ได้มาก เพราะสามารถชี้ผลบวกหรือผลลบแห่งคดีความของคู่กรณีได้ เมื่อพนักงานสอบสวนทำงานด้วยความยึดมั่นในความยุติธรรม เพื่อชื่อเสียงและความเจริญของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ย่อมส่งผลดีมาถึงพนักงานสอบสวนนั้นด้วย เช่น ได้รับความดีความชอบ และได้รับตำแหน่งสูงขึ้น เป็นต้น สอดคล้องกับแนวคิด **ธ. ธรรมรักษ์** ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่งความว่า “การมีจาคะ ทำให้มีอารมณ์ผ่องใส ติดตัว มีนิสัยเสียสละแก่ผู้อื่น รักผู้อื่นเหมือนรักตนเอง ทำให้ตนเองปลอดภัย คนอื่นนับหน้าถือตา ครอบครัวยุติธรรมเป็นสุข มีเพื่อนดีๆ รอบตัว จิตใจมีความสุข ช่วยชำระล้างจิตใจที่สกปรกเห็นแก่ตัว ทำให้คนรักเรามากขึ้นเป็นต้น” (ธ. ธรรมรักษ์. 2556) ส่วนข้อที่ว่า ให้ความช่วยเหลือแก่กุลประชาชน อยู่ในลำดับต่ำสุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ที่เป็นเช่นนี้ อภิปรายได้ว่า ประชากรที่เป็นประชาชนจำนวนหนึ่ง อาจมีความรู้สึกว่าคุณและคนรอบข้างยังไม่ได้ประโยชน์อะไรๆ จากพนักงานสอบสวน และพวกตนยังไม่มีคดีความอะไรๆ ที่จะให้พนักงานสอบสวนช่วยเหลือ จึงรู้สึกที่ไม่จำเป็นอะไรที่จะให้พนักงานสอบสวนให้ความช่วยเหลือ ซึ่งความรู้สึกเช่นนี้เป็นเรื่องของเจตคติ สอดคล้องกับแนวคิดของ **ปรียาพร วงศ์อนุตร**

โรจน์ ที่กล่าวไว้ตอนหนึ่ง ความว่า “เจตคติ เป็นเรื่องของความคิดเห็น ความรู้สึกต่อสิ่งต่างๆ มักจะเกิดขึ้นเมื่อเรารู้หรือประเมินผู้คนหรือเหตุการณ์ในสังคม” (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2543 : 207)

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. พนักงานสอบสวนควรให้ข้อมูลที่เป็นจริง เป็นประโยชน์ต่อประชาชนที่มาติดต่อขอรับบริการ เพราะการให้ข้อมูลที่เป็นจริง จะทำให้ผู้ขอรับบริการมองภาพลักษณ์ของตำรวจว่าเป็นที่พึงของประชาชนอย่างแท้จริง
2. พนักงานสอบสวนควรให้การต้อนรับผู้มาเยือนด้วยความเสมอภาค ไม่เลือกปฏิบัติ เพราะการไม่เลือกปฏิบัติต่อผู้มาเยือนหรือมาติดต่อ จะเป็นหลักการเบื้องต้นให้ประชาชนเห็นว่าพนักงานสอบสวนมีความเป็นกลาง ไม่ตกไปในอำนาจความชอบ ความชัง ความกลัวหรือความหลง
3. พนักงานสอบสวนควรปฏิบัติงานอย่างถ้อยทีถ้อยอาศัยกันกับเพื่อนร่วมงาน เพราะการทำงาน เป็นทีม แบ่งงานกันทำตามความถนัด ไม่เอาเปรียบกัน จะทำงานงานเสร็จเร็วและเกิดมิตรภาพที่ดีต่อกัน
4. พนักงานสอบสวนควรฝึกควบคุมจิตใจไม่เห็นแก่อำิสสินจ้างรางวัล เพราะพนักงานสอบสวนสวมเครื่องแบบตำรวจอันทรงเกียรติ และเป็นผู้รักษาและใช้กฎหมายเพื่อความเป็นธรรมในบ้านเมือง หากมีผู้ใดปฏิบัติงานเพราะเห็นแก่อำิสสินจ้างรางวัลที่มีชอบธรรม ความเป็นผู้ทรงเกียรตินั้นก็ยังไม่ปรากฏให้ประชาชนได้พบเห็น
5. พนักงานสอบสวนควรตั้งใจปฏิบัติหน้าที่การงานด้วยความขยันหมั่นเพียร เนื่องจากความขยันหมั่นเพียรในการปฏิบัติหน้าที่ จะทำให้มีความก้าวหน้าในตำแหน่งหน้าที่และจะมีความภาคภูมิใจ ไม่มีจุดด้อยใจ ในเพราะการได้ตำแหน่งนั้นมา
6. พนักงานสอบสวนควรมีความพยายามแก้ไขปัญหาด้วยความอดทน เนื่องจากการทำหน้าที่สอบสวนคดีความต่างๆ ที่รับเรื่องมา อาจมีผู้แสดงกิริยาและคำพูดด้วยอารมณ์ที่รุนแรง ฉุนเฉียว ของผู้กล่าวหาและผู้ต้องหาคดีความ พนักงานสอบสวนจึงต้องมีความอดทนต่อสิ่งที่ปรากฏขึ้นนั้น เพื่อให้การทำงานดำเนินไปด้วยความถูกต้องเรียบร้อย

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

1. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “การประยุกต์ใช้สัจจะเป็นฐานการสร้างความเข้มแข็งของพนักงานสอบสวน” เนื่องจากการทำงานหนักของพนักงานสอบสวนอาจทำให้เกิดอาการอ่อนล้า แต่ถ้าพนักงานสอบสวนตั้งมั่นในสัจจะว่างานไม่เสร็จจะไม่ละทิ้งงาน จะเป็นการสร้างความเข้มแข็งในตนเอง

2. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “การนำขันติมาเป็นพลังพัฒนาความมีวินัยในตนเองของผู้พิทักษ์สันติราษฎร์” เนื่องจากงานของตำรวจ คือ ผู้พิทักษ์สันติราษฎร์ แต่ละวันต้องรับรู้ความขัดแย้งและปัญหาต่างๆ ของบุคคล ถ้าไม่อดทน อาจทำให้ตำรวจผู้นั้นมีการปฏิบัติตนเบี่ยงเบนจากวินัยของตำรวจได้

3. ควรวิจัยเกี่ยวกับ “การสร้างปัจจัยที่ส่งผลต่อความเสียสละของตำรวจชั้นผู้น้อย” เนื่องจากตำรวจชั้นผู้น้อย มีเงินเดือนน้อย การใช้จ่ายในชีวิตประจำวันค่อนข้างฝืนเคือง ดังนั้น หากมีการสร้างเงื่อนไขที่จะช่วยกันในกรณีที่ฝ่ายใดฝ่ายหนึ่งขาดแคลนเครื่องอุปโภคบริโภคหรือขาดแรงงานในการทำภารกิจ ก็จะเป็นการบรรเทาความเดือดร้อนให้แก่กันและกัน

References

- คณาจารย์แห่งโรงพิมพ์เลียงเชียง.(2535).ธรรมวิภาคและคิปปิปฏิบัติ ฉบับมาตรฐาน.กรุงเทพมหานคร: เลียงเชียง.
- เชิดศักดิ์ โฆวาสัทธ.(2520).การวัดเจตคติและบุคลิกภาพ.กรุงเทพมหานคร: สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ธ. ธรรมรักษ์.(ออนไลน์).หลักพรวาธรรม 4 ปฏิบัติตนได้ดี สมหวังในรักดังตั้งใจ.[ออนไลน์]. แหล่งที่มา : <https://torthammarak.wordpress.com/2012/05/08/>. [9 มกราคม 2562].
- บังอร เสรีรัตน์. (2544). แนวทางการจัดการเรียนรู้เพื่อพัฒนาพหุปัญญา. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- ปราชญา กล้าผจญ.(2545).คุณภาพชีวิตของมนุษย์นักบริหารกับการออกกำลังกาย. กรุงเทพมหานคร: ข้าวฟ่าง.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์.(2534).จิตวิทยาการศึกษา.กรุงเทพมหานคร: ศูนย์สื่อเสริม.
- สุชา จันท์ธอม.(2527).จิตวิทยาสังคม.กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- สมใจ ลักษณะ.(2543).การพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงาน.(กรุงเทพมหานคร: สถาบันราชภัฏสวนสุนันทา.